

Antonius Possevinus meminerunt, A sed de hac ego nunc iudicium meum suspendo.

tes :
 issæ lib. 1, qui multoties excusus,
 om. XI Biblioth. Patrum est inser-

dalrici lib. 1, qui editus est tom. IV
 tu Domini ad Aribonem archiepisco-
 ib. 1.

atuor Temporum lib. 1.

bbati lib. 1.

um ad fratres quam alios lib. 1.

ad diversos lib. 1.

l Pilegrinum Coloniensem archiepi-
 cujus originale se habuisse scribit

itis musicæ lib. 1.

monochordi lib. 1.

Alemannorum lib. 1, prout refert
 prologo Chronici sui Hirsaugiensis,
 x eo aliisque historicis multa in
 um inseruisse, quam tamen Aleman-
 m mihi videre nunquam contigit.
 cerea fertur plura alia, inter quæ non
 is esse quoque Vitam S. Meginradi
 s supra auctorem feci anonymum;

Berno, quod huc quoque spectare visum est, S. Henrico imperatori charissimus fuit, et ejus in expeditione Italica itinereque Romano individuus comes; unde contigit ut res Augiensis monasterii optime administrarit, insignibusque privilegiis a sede apostolica impetratis adauxerit, S. Marco item Augiensi patrono novam basilicam exstruxit, eamque consecrari fecit anno Christi 1048 pridie solemnitate S. Marci.

Hic gravis etiam lapsus Eckerardi San-Gallensis castigandus venit, qui honori suorum plus æquo favens, ait Bernonem ante prælaturam in S. Gallo fuisse monachum. Sed cum sine ratione solus hoc scribat, neque adeo antiquus sit, non opinor fidem apud ullum mereri; præsertim cum Hermangum Contractum, qui Bernonem novit, magistrumque in Augia habuit, et Annales Augienses Germanice elucubratos Arnoldumque Wionem repugnantes habeat, qui expresse testantur Bernonem Prumiensis cœnobii monachum fuisse. Obiit tandem bonus Berno, annis et meritis æque maturus, non sine certa magnæ sanctitatis opinione anno Christi 1048, 11 Idus Junii, et in S. Marci a se constructa basilica tumulatus est.

NOTITIA LITTERARIA

(Apud Oudin, *Comment. de Scriptoribus et scriptis eccles. II*, 598.)

Divitis abbas, exstitit primum mo-
 Galli in Germania, ordinis divi Be-
 m diu sub disciplina regulari lauda-
 et, atque animum scientia tum musi-
 iasticarum historiarum excoluisset,
 ad abbatiam Augiæ Divitis prope
 Rhenum, anno 1014 promotus. Quo
 Henricus II et Conradus II ac primo
 quennio claruit Berno, qui Henrici II
 interfuisse ipse inquit cap. 2 *De qui-
 d missæ officium spectantibus*. Quid
 Ecclesiæ præstiterit, docebit Ecker-
 in Vita B. Notkeri Balbuli, cap. 10.
 nes Vossius lib. II, cap. 44, pag. mihi
 Bernonem facit Hincmari Remensis
 discipulum, cui rei indicio esse videtur
 Hincmari ad Æneam Parisiensem
 um ex Vaticana bibliotheca Baronius
 ibus, ad annum 912, Verum aperte
 et fallit, id enim intelligendum est
 ero annis centum seniore, abbate
 nsis Ecclesiæ, qui anno 912 Burgun-
 cœnobio Balmensi, a se nuper fun-
 Turonensem clericum, musicum et
 Turonensis Ecclesiæ anno 901 fa-

ctum, monastico cucullo ibidem indutum, monaste-
 rii scholæ præposuit; de quo etiam intelligi debent
 quæ Eckerardus habet supra citatus in Vita Notkeri
 Balbuli, cap. 10. Et sane tempus Bernonis Augiensis
 abbatis cum ætate Hincmari Remensis archiepiscopi
 ejusque discipulatu stare nequaquam potest. Exstat
 ab eo scriptus libellus *De quibusdam rebus ad missæ
 officium pertinentibus*, editus primum inter scripto-
 res De divinis officiis, collatus ad mss. codd. studio
 et cura Melchioris Hittorpii, Coloniae 1568 et Parisiis
 1610, pag. 661 in folio. Item Venetiis seorsim 1572,
 in 8, cum aliis ejusdem argumenti. Hinc translatus
 in Bibliothecam Patrum editionis Parisiensis 1575,
 tomo IV, col. 572; anni 1589, tomo VI, col. 709,
 anno 1610, ibidem tomo X, pag. 697; editionis Co-
 loniæ 1618, sæculo seu tomo XI, pag. 51; item
 Parisiensis anni 1624, tomo X, pag. 697; Lugdu-
 nensis 1677, tomo XVIII, pag. 56. Idem ornatiori
 Latinitate expolivit Vitam S. Udalrici Augustini
 episcopi, quam habes apud Surium die 4 Julii. Hanc
 autem ante Bernonem conscripserunt alii duo,
 quorum primus anonymus seu Gerardus presbyter,
 sancti Udalrici discipulus; alter, Gebhardus Au-
 gustanus episcopus, qui eundem quoque vidisse
 potuit. De his anterioribus ita Gerardus Joannes

Vossius lib. III De historicis Latinis, parte IV; De Historicis prætermisissis cap. 5, p. 764.

« At Ottonis I et II temporibus fuit is (*Gerhardus*) qui primus sed rudi stylo conscribilavit Vitam sancti Udalrici episcopi Augustani. Ætatem indicat, quod cum hoc S. Udalrico conversatus fuerit, qui anno Christi 924 episcopus factus est, atque anno 973 IV Nonas Julii obiit, episcopatus sui anno 50, cum annos 84 vixisset. Ex hoc scriptore sua in Vita S. Udalrici hauserunt Gebhardus episcopus Augustanus et Augiæ abbas, qui in eo elaborarunt ut quæ rustica dictione ab anonymo prius expressa essent, « se elegantius politiusque composita plures oblectarent; atque ita egerunt ut fons ipse multum negligereetur, imo aliquot sæculis nesciretur, usquedum tandem incognitum reperit, atque litterario orbi obtulit Marcus Welserus; nam is primus illam S. Udalrici Vitam e tenebris eruit, ac publici juris fecit.» Idem pag. 766 : « Æqualis Dietmaro fuit Gebhardus Augustanus episcopus, qui anno 1006 sedere cœpit, ac novennio Ecclesiæ præfuit. Est autem Gebhardus ille, qui ecclesiam S. Afræ a sancto Udalrico exstructam, ubi et sepeliri voluerat, adductis eo S. Benedicti monachis, in monasterium et abbatiam convertit. De hoc superius diximus quod Vitam S. Udalrici, quæ ab ejus æquali rustice atque

ineleganter scripta erat, nitidius ornatusque expresserit, uti et a Bernone Augiensi abbate paulo post factum iterum fuit. Scripsit quoque Berno Vitam S. Meginardi episcopi et martyris, quam edidit Joannes Mabillon Sæculo IV Sanctorum ordinis divi Benedicti tomo II, pag. 63 et seqq. Exstant quoque inter mss. codices philosophicos bibliothecæ Paulinæ Lipsiensis, repositoio philosophico 1, serie 2, in libris mathematicis et astronomicis in folio, codice 30 : *Bernonis abbatis Augiensis libellus tonarius. Ejusdem Antiphonarium et Musica.* Codice 31 : *Bernonis Musica, Libellus tonarius, Monochardi mensura;* quibus opusculis in musica et cantu excelluisse constat, Hæc Joachimus Fellerus in Catalogo mss. codicum bibliothecæ Paulinæ Lipsiensis, impresso pag. 328 codd. 30 et 31 editionis 1686, Lipsiæ in 16. Agunt de Bernone abbate Augiensi, qui decessit anno gratiæ 1045, VII Idus Januarii, cum Augiense monasterium annis 39 rexisset, Gerardus Joannes Vossius lib. II De historicis Latinis, cap. 44, pag. mihi 367. Ego ipse in Supplemento Bellarmini De scriptoribus ecclesiasticis anno 1030, pag. 327. Guillelmus Cuvus in Historia rei litterariæ ad annum 1014, pag. 599. Antonius Possevinus, tomo I. Apparatus sacri, verbo *Berno abbas Augiensis.*

NOTITIA LITTERARIA ALTERA

(Bernardus Pezsius, *Thesaurus Anecd.*, tom. IV, Præf. p. VII.)

De vita et scriptis Bernonis abbatis Augiensis, quem Sigebertus Gemblacensis in *humana et divina scientia claruisse* scribit, nemo accuratius elegantiusve egit Joanne Egone in libro De viris illustribus Augiæ Divitis, parte II, cap. 27 (*vide supra*). Eo itaque lectorem qui plura de Bernone, anno Christi 1049 defuncto, nosse cupit, remittimus. Hic duntaxat de ejus opusculis nunc primum prelo commissis tractabimus. Eorum primum est inscriptum Ariboni archiepiscopo Moguntino, qui Ecclesiæ suæ ab anno circiter 1020 usque ad 1031 præfuit, ut Nic. Serrarius tradit *Rer. Moguntiac.* lib. V, p. 729. Argumentum libri est : *Qualiter Adventus Domini eo anno celebrari debeat quo Nativitas Domini secunda feria venerit.* Qua de re non una erat tum omnium sententia : « Ut enim, inquit Berno ad Aribonem cap. 1, apertius, unde quæramus, agnoscas, intimamus, quod tamen jam dudum te latere minime credimus : quotiescunque Natalis Domini in secunda feria, velut in præsentis anno, venerit, magnus error per Ecclesias Dei se infundit, aliis dicentibus non debere plus quam quatuor dies Dominicos cum ipsa sacratissima Dominicæ Nativitatis vigilia celebrari; aliis vero e regione contendentibus magis oportere quatuor plenas hebdomadas Adventum Do-

mini habere, quintum diem Dominicum specialiter vigiliæ Domini dedicantes : nullum aliud, ut investigare potuimus, defensionis suæ argumentum vel rationem habentes, nisi ut illa quatuor officia, quæ in nocturnalibus Antiphonariis inveniuntur, vel lectiones sanctorum Evangeliorum nec non et Apostoli plenius adimpleantur. » Berno priori sententiæ in hoc opusculo accedit, eamque auctoritate celeberrimæ Ecclesiarum consuetudine confirmat. Egregia sunt ea quibus capituli secundi disputationem concludit : « Hunc morem, inquit, tota pene, ut fertur, observat Gallia ac ipsa civitas Romana, quondam mundi domina, ut per veracissimos relatores, ac præcipue sanctæ recordationis Adalboldum episcopum, qui scriptis nostris pulsatus, Romæ positus hoc requisivit, didicimus, quamvis postea, nescio qua de causa, aliter agerent, Placentina tamen, ut ipse ego eodem in tempore et audiendo et videndo cognovi, aliisque Italiæ civitatibus antiquæ institutionis regulam servantibus. Sed et abbas Herigerus, vir non parvæ auctoritatis nostris temporibus, proprium super hac re libellum composuit, in quo, ut asserunt qui illum legerunt, probabilius argumentis eos convincit contra Patrum instituta agere, qui plus quam quatuor Dominicos dies Adventus Domini ce-